

Sygn. akt II PK 148/16

POSTANOWIENIE

Dnia 14 marca 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bogusław Cudowski

w sprawie z wniosku W. G.
przeciwko D. Sp. z o.o. z siedzibą w B.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 14 marca 2017 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w B.
z dnia 17 grudnia 2015 r., sygn. akt VI Pa [...],

**odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania i
zasądza od powoda na rzecz pozwanego 1350 zł (tysiąc trzysta
pięćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w B. wyrokiem z dnia 17 grudnia 2015 r. oddalił apelację powoda od wyroku Sądu Rejonowego w B. z dnia 21 kwietnia 2015 r. oddalającego powództwo. Powód dochodził zapłaty, po sprecyzowaniu, kwoty 49 539,12 zł tytułem należności za niewypłacone ryczałty za noclegi wraz ustawowymi odsetkami. Powód zatrudniony był przez pozwanego na stanowisku kierowcy międzynarodowego w okresie od 5 września 2010 r. do 2 czerwca 2012 r.

Wyrok Sądu Okręgowego powód zaskarżył w całości. Zarzucono naruszenie przepisów postępowania, tj. (-) art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez sporządzenie uzasadnienia zaskarżonego wyroku bez jednoznacznego wskazania i

wyartykułowania, jaki stan faktyczny ustalił Sąd drugiej instancji; (-) art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. i art. 382 k.p.c. poprzez dokonanie błędnej oceny zeznań Prezesa Zarządu D. Sp. z o.o.; (-) art. 227 k.p.c., art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. poprzez nierozpatrzenie zgłoszonego przez powoda w pkt III apelacji wniosku o przeprowadzenie dowodu z dokumentów załączonych do apelacji. Ponadto, zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 21a ustawy z dnia 21 kwietnia 2004 r. o czasie pracy kierowców oraz art. 77⁵ § 3-5 k.p. i art. 77⁵ § 2 k.p. oraz § 13 ust. 1 Regulaminu wynagradzania pracowników technicznych i kierowców D. Sp. z o.o. z siedzibą w B. wraz z aneksem z dnia 1 lipca 2011 r., § 17 ust. 1 pkt 2 Regulaminu wynagradzania D. Sp. z o.o. w B. z dnia 2 stycznia 2012 r. poprzez ich niezastosowanie w sprawie.

Skarżący wnioskował o przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność. Zdaniem skarżącego, Sąd drugiej instancji popełnił rażące uchybienia, tj. (-) nie zastosował przepisów prawa powszechnie obowiązującego, swoistych źródeł prawa pracy obowiązujących w pozwanej spółce, regulujących kwestie należności pracowników z tytułu odbywania podróży służbowych poza granicami kraju, co doprowadziło do wydania orzeczenia, którego materialną podstawą prawną są twierdzenia Prezesa Zarządu D. Sp. z o.o. (zmienione dopiero podczas składania zeznań przed Sądem pierwszej instancji ponownie rozpoznającym sprawę), a nie regulamin wynagradzania obowiązujący u pracodawcy, umowa o pracę łącząca strony i przepisy powszechnie obowiązujące. Skarżący twierdził, że żadne ze swoistych źródeł prawa pracy obowiązujących w pozwanej spółce nie dokonywało modyfikacji uregulowań powszechnie obowiązujących w zakresie ryczałtów za nocleg w podróży służbowej (w ogóle nie zawierało uregulowań w przedmiocie ryczałtów za nocleg). Tym samym, dla uprawnienia powoda do tego rodzaju należności powinny znaleźć zastosowanie przepisy rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 19 grudnia 2002 r. w sprawie wysokości i warunków ustalania należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju – których Sąd drugiej instancji nie zastosował.

Ponadto, skarżący twierdzi, że uzasadnienie zaskarżonego orzeczenia nie spełnia stawianych mu wymogów ustawowych, tj. art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Zdaniem skarżącego uzasadnienie nie wskazuje, jaki stan faktyczny ustalił Sąd drugiej instancji, nie wskazuje czy Sąd ten dokonał własnych ustaleń faktycznych, czy też podzielił ustalenia Sądu pierwszej instancji. Dodatkowo, że uzasadnienie nie wskazuje podstawy materialnoprawnej rozstrzygnięcia, jak i jej nie wyjaśnia; nie wskazuje dowodów, na jakich oparł się Sąd drugiej instancji, a którym dowodom odmówił wiarygodności; nie wyjaśnia, czy, a jeżeli tak, to z jakiego powodu Sąd odwoławczy nie podziela oceny dowodów dokonanej przez Sąd pierwszej instancji; nie wskazuje z jakich powodów Sąd drugiej instancji ocenił, że dokonana przez Sąd pierwszej instancji ocena dowodu z zeznania pozwanej wykracza poza granice swobodnej oceny i dlatego zmienione zeznania pozwanej zasługują na to by przyznać im walor wiarygodności, a wcześniejsze już na to nie zasługują. Ponadto, zdaniem skarżącego, Sąd odwoławczy w ogóle nie wypowiedział się w przedmiocie wniosków dowodowych zgłoszonych przez powoda w apelacji, co stanowi rażące i oczywiste naruszenia art. 227 k.p.c., art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c. Zdaniem skarżącego z przedłożonych do apelacji dokumentów w sposób jednoznaczny wynika, że sam pracodawca miał świadomość konieczności wypłacania ryczałtów za noclegi, niezależnie od diet wypłacił powodowi kilkakrotnie ryczałt za nocleg. Skarżący sygnalizował ponadto, że zaskarżone orzeczenie razi niekonsekwencją, jeżeli zestawimy je z orzeczeniem wydanym przez tenże Sąd z 25 czerwca 2015 r. w sprawie o sygn. VI PA [...] z powództwa P. M. przeciwko D. Sp. z o.o. o ryczałty za nocleg, praktycznie za analogiczny okres jak u powoda.

Pozwany, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniósł o odmowę przyjęcia jej do rozpoznania, ewentualnie o jej oddalenie, a także o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania kasacyjnego według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje

potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Ostatnia z wymienionych przesłanek występuje wówczas, gdy bez pogłębionej analizy zastosowanych przez sąd przepisów prawa materialnego i bez wnikania w szczegóły postępowania dowodowego dla oceny naruszenia przepisów prawa procesowego, można stwierdzić zasadność przytoczonych podstaw kasacyjnych; oczywista zasadność skargi kasacyjnej zwykle wynika z oczywistego, widocznego *prima facie* naruszenia przepisów prawa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 10 lipca 2007 r., II UK 45/07, LEX nr 898439). Powołując się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście zasadna, skarżący powinien zatem wykazać, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi – to znaczy wskazać w czym w jego ocenie wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 2008 r., I UK 16/08, LEX nr 818572). Jednocześnie należy podkreślić, że sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 października 2013 r., III SK 11/13, LEX nr 1380967; z dnia 24 września 2014 r., III SK 91/13, LEX nr 1511143).

W ocenie Sądu Najwyższego skarga nie zasługuje na przyjęcie do rozpoznania ze względu na jej oczywistą zasadność.

Zestawienie twierdzeń skarżącego z uzasadnieniem zaskarżonego wyroku nie potwierdza tezy skarżącego, że Sąd drugiej instancji dopuścił się oczywistych (rażących) naruszeń przepisów prawa procesowego lub materialnego, które doprowadziły do wydania oczywiście nieprawidłowego rozstrzygnięcia. Twierdzenia skarżącego co do oczywistej zasadności skargi kasacyjnej, zdaniem Sądu Najwyższego, sprowadzają się do zakwestionowania przyjętej przez Sąd drugiej instancji oceny materiału dowodowego i wynikających z tej oceny ustaleń faktycznych, a przez to nie dowodzą oczywistej zasadności skargi. Warto zauważyć, że Sąd ten dał wiarę zeznaniom pozwanej, że kwota 42 euro określona w umowie o pracę oraz w regulaminie wynagradzania lakonicznie jako „dieta” była

świadczeniem na pokrycie wszelkich kosztów związanych z podróżą zagraniczną kierowcy. Wniosek ten dodatkowo uzasadniały, zdaniem Sądu odwoławczego, zeznania świadka kierowcy P. D., który wskazał, że sami kierowcy, z którymi pracodawca konsultował regulamin wynagradzania w spółce wnosili o to, żeby był jak najbardziej czytelny i umożliwiał samodzielne wyliczenie przez kierowcę należnego w danym miesiącu wynagrodzenia, a także, że wszyscy kierowcy mieli świadomość, że w zawód ten wpisane jest nocowanie w samochodach na parkingach, a ustalona w regulaminie wynagradzania kwota diety jednakowa na całą Europę – 42 euro, przeznaczona była na pokrycie wszystkich kosztów związanych z podróżą. Sąd jednocześnie wskazał, że nielogicznym byłby wniosek, aby pracodawca w regulaminie wynagradzania ustalił ryczałt z tytułu wyżywienia na kwotę siedmiokrotnie wyższą niż wymagana przez przepisy. Sąd przyjął więc, że pomimo iż formalnie kwoty otrzymywane za każdy dzień podróży zagranicznej nazwane były zarówno w umowie o pracę jak też w regulaminie „dietami”, to kwoty te zawierały w sobie zarówno kwotę na wyżywienie oraz ryczałt za nocleg. Na takie rozumienie, zdaniem Sądu odwoławczego, wskazuje również okoliczność, że od początku 2012 r. w nowym regulaminie wynagradzania, kwota 42 euro z tytułu „diety” została rozbita na dwie kwoty 8 euro (ryczałt za dietę) oraz 34 euro (ryczałt za nocleg). W ocenie Sądu odwoławczego zmiana ta miała wyłącznie na celu formalne potwierdzenie dotychczas funkcjonującej praktyki. W konsekwencji Sąd drugiej instancji ustalił, że przez cały okres pracy w pozwanej spółce była wypłacana dieta, w której zawierał się również ryczałt za noclegi, w wysokości zgodnej z powszechnymi przepisami prawa.

Zdaniem Sądu Najwyższego uchybienia Sądu odwoławczego dotyczące sporządzonego uzasadnienia zaskarżonego wyroku, a wskazane przez skarżącego we wniosku, nie są tego rodzaju, że uniemożliwiają kontrolę kasacyjną wyводу Sądu Apelacyjnego. Wniosek ten potwierdza przywołane wyżej analiza materiału dowodowego i ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd odwoławczy i przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku. Tym samym trudno podzielić zarzut skarżącego, że Sąd drugiej instancji w sposób oczywisty naruszył art. 328 § 2 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c.

Przechodząc do zarzutu oczywistego naruszenia art. 227 k.p.c., art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c., należy zauważyć, że wniosek o przeprowadzenie dowodów zgłoszony w pkt III apelacji został zgłoszony na okoliczność „dokonania przez pozwaną wyboru spełnienia świadczeń na rzecz powoda z tytułu podróży służbowej poza granicami kraju w złotych polskich, również za nocleg, który był wypłacany za kilka dni w tej walucie, a tym samym braku przeciwskażeń do dochodzenia i zasądzenia dochodzonego pozwem roszczenia w złotych polskich”. Z kolei w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd drugiej instancji nie zgodził się ze stanowiskiem Sądu pierwszej instancji, że świadczenia pieniężne w pozwanej spółce należne pracownikom były ustalone w walucie obcej oraz, że powództwo zasługuje na oddalenie z powodu sformułowania żądania zapłaty ryczałtu w walucie obcej. Sąd drugiej instancji przyjął, że pozwana w sposób dorozumiany (wypłata wszystkich świadczeń w złotówkach, pomimo określenia ich w umowie i regulaminie w walucie euro) dokonała wyboru waluty, w której ma być spełnione świadczenie. Uwzględniając powyższe okoliczności, skarżący nie wykazał oczywistości naruszenia art. 227 k.p.c., art. 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 382 k.p.c. w zw. z art. 391 k.p.c.

Odnosząc się natomiast do uwagi skarżącego o niekonsekwencji zaskarżonego orzeczenia, ze względu jego zestawienie z innym orzeczeniem wydanym w podobnym stanie faktycznym, to przy oparciu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej wyłącznie na przesłance z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., argument ten nie dowodzi oczywistej zasadności skargi kasacyjnej.

Z tych powodów, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

O kosztach procesu rozstrzygnięto na podstawie § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 stosowanych w zw. z § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. 2015 r., poz. 1804) oraz art. 98 § 3 k.p.c., art. 99 k.p.c. i art. 108 k.p.c. - stosowanych w postępowaniu kasacyjnym na podstawie art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c.